

El primer CIBICAT (Congrés de Biologia de Catalunya)

Escrit per

• • • **Josep Clotet**

Secretari General de la SCB
President del Comitè
Organitzador del Primer
CIBICAT

El primer CIBICAT (Congrés de Biologia de Catalunya), organitzat amb motiu del primer centenari de la Societat Catalana de Biologia (SCB), va tenir lloc el passat mes de juliol a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans a Barcelona. Els membres del Comitè Organitzador del Congrés estan fent una valoració detallada dels diferents aspectes de la trobada, en què s'inclouen aspectes com l'anàlisi de les enquestes de satisfacció contestades per unes dues-centes persones. Aquestes dades han de permetre detectar punts forts i punts de millora amb vista a pròximes edicions del CIBICAT. Permeteu-me, en aquest espai, oferir-vos una reflexió personal, no tant sobre aspectes concrets de com es va desenvolupar el Congrés, sinó sobre l'existència mateixa d'un congrés com aquest. I permeteu-me començar amb una pregunta: Calen congressos com aquest? Cal un *Congrés, Català, de Biologia?* O si em permeteu anar més lluny: cal, en el moment actual, una Societat Catalana de Biologia?

Analitzem aquestes paraules. *Societat*. És fàcil constatar que en diferents àmbits del nostre país hi ha hagut una caiguda de l'associacionisme i en aquest context hom es podria preguntar si l'associacionisme científic encara té sentit al segle XXI. Durant la conferència inau-

gural de la celebració del centenari de la SCB, Ellis Rubinstein va fer una crítica en el sentit que les societats científiques s'han d'adaptar a les necessitats científiques actuals. Però, amb tot, va posar de manifest que les acadèmies i les societats científiques avui encara són molt necessàries, sobretot com a generadores de relacions socials, i és que la ciència no és allò tan fred i objectivable com a voltes es pretén. El mateix CIBICAT en va ser un exemple: es podria haver celebrat de manera virtual, tots podríem haver seguit les xerrades per vídeo des del nostre ordinador; no és que la tecnologia no ho permetés, sinó que hauríem perdut un dels actius de les trobades científiques: l'establiment de lligams personals, la possibilitat de noves coneixences, etc. La ciència, com tota activitat humana, també es nodreix de les relacions personals. Congressos com aquest i societats com la nostra seran necessaris per molts anys. Com a mínim, mentre la ciència la fem les persones.

Catalana. En aquests moments d'internacionalització, hom podria pensar que pertànyer a una societat científica *catalana*, ja no té gaire sentit. Efectivament, és indubtable que el gran avenç de la ciència els darrers anys ha anat de la mà de la seva internacionalització. La majoria dels qui són presents aquí pertanyem a societats

© Fotografies Miquel Coll

científiques d'altres països, o treballem en grups de recerca compostos per persones de diversos llocs, o bé col·laborem amb grups d'altres estats. I és que les relacions internacionals i la creació de xarxes amb investigadors d'altres països solen ser fructíferes. Però ningú tampoc no pot negar que les relacions properes sovint són extraordinàriament eficients: és molt més senzill intercanviar reactius, materials, resultats i idees amb persones que treballen en centres de recerca geogràficament propers. Si abans deia que la creació de xarxa continua sent imprescindible en la tasca científica, ara afegeixo que la creació de xarxes entre investigadors propers és necessària en termes d'eficiència. Al meu entendre el CIBICAT o la Societat Catalana de Biologia són necessaris per facilitar aquest intercanvi eficient d'idees, per a aquesta creació de xarxes entre els científics del nostre país.

Però el fet que una societat científica sigui catalana no només té un valor per a la societat mateixa, sinó que també aporta un retorn a la nostra societat civil. Efectivament, els països es coneixen entre d'altres coses per la gent que els compon. Catalunya és coneguda internacionalment pels seus artistes, cuiners, esportistes, etc., i ha generat també diverses societats científiques, com la SCB, que és una de les societats científiques més actives i amb més nombre de socis de tot l'Estat espanyol. Quan una societat científica porta el cognom de *catalana* està donant rellevància al nostre país, i també indica que som un país que estima la ciència. La massa social que representa la SCB és, també, un actiu per a Catalunya, i hauríem de reclamar a les nostres institucions civils i polítiques que transmetin a la ciutadania l'orgull de posseir societats i xarxes científiques amb tanta vitalitat.

Biologia. D'uns anys ençà, la paraula *biologia* sembla que hagi passat una mica de moda. Avui, el coneixement científic es troba molt segmentat. De fet, tots reconeixem que l'especialització ha estat una de les armes de la ciència per esbrinar i entendre el nostre entorn. Les diferents especialitats han estat puntes de llança que han permès foradar la roca del coneixement. Però no és menys cert que avui vivim un renaixement d'especialitats com la biologia de sistemes o fins i tot la mateixa ecologia, que des d'una visió holística pretenen respondre a preguntes cabdals de la biologia. El mateix CIBICAT va pretendre, d'alguna manera, barrejar

científics de diverses àrees per poder respondre de manera pluridisciplinària a preguntes complexes. El títol del primer CIBICAT, «Global questions on Biology», ha estat una declaració d'intencions. És més, la meua predicció és que, en un futur proper, els congressos generals de biologia, en tant que pretendran respondre preguntes globals, tindran cada vegada més protagonisme. I les societats com la nostra (amb el cognom *de Biologia*) tindran un sentit ple.

En el context d'un article a *OMNIS CELLULA* no em puc estendre amb més argumentacions, però, resumint, si em pregunteu si encara calen congressos com aquest, societats com la nostra, us he de respondre, pel broc gros, que rotundament sí. I us animaria a tots que escampéssiu aquest sentiment de pertinença a la SCB.

Com a president del Comitè organitzador del Congrés, voldria aprofitar aquest espai per recordar un cop més a totes les persones que han fet possible el desenvolupament d'aquestes jornades i per agrair-los la seva dedicació. En aquestes situacions, la prudència aconsella que no es diguin noms ja que són molts i resulten inevitables els oblitats molestos. Puc citar, això sí, els col·lectius que hi han intervingut: la Comissió Gestora, que al principi van donar forma al Congrés; les persones del Comitè organitzador (autèntic motor, que des de fa dos anys s'han reunit incansablement per celebrar el que avui gaudim); la comissió científica, que ha vetllat per la qualitat de les ponències; el Consell Directiu de la SCB, que en tot moment ha donat suport a les iniciatives del Comitè organitzador; l'IEC i sobretot les persones concretes (tots sabeu qui sou) que ens heu ajudat en molts i diversos detalls del dia a dia; i, finalment, els patrocinadors que, tot i el moment de crisi, han volgut ser presents en aquesta festa. Si bé la prudència impedeix dir noms en un escrit d'aquestes característiques, la justícia obliga a destacar-ne alguns. Són els de les nostres secretàries administratives: la Mariàngels Gallego i la Maite Sánchez, persones que han estat incansables en l'organització i el desenvolupament del Congrés.

Voldria acabar amb un agraïment adreçat a tots els participants al Congrés, ja que van ser els realment responsables de l'èxit del CIBICAT. I també a tots els socis de la SCB, ja que són els responsables de l'èxit de la Societat. Per molts anys a tothom i per molts anys a la nostra estimada Societat. |

